Sátoraljaújhelyi Saláta

Sok szeretettel köszöntjük a LXVIII. Országos Vasutas Természetjáró Találkozó résztvevőit. Nem kevés viszontagság (elmaradás, áthelyezés stb.) után Sátoraljaújhelyen. Felszabadultabb lélekkel, a kellemetes eseményekre éhesen. A „Saláta” most is megpróbál ebben segíteni. Ismeretekkel, ajánlatokkal, emlékekkel.
Fogyasszátok egészséggel!

A szervezők nevében: Bartók Julianna szerkesztő

A megvalósuló álmok városa

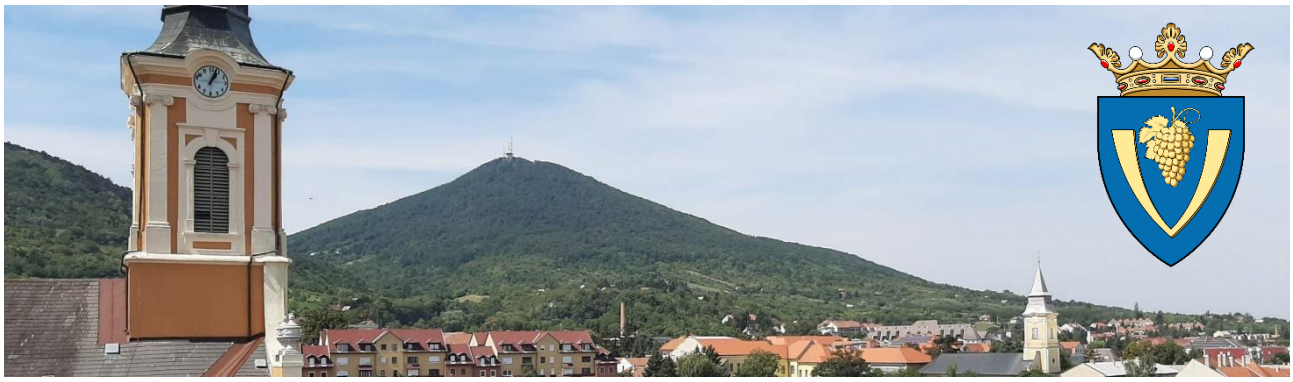

A város története

A Zempléni-hegység és Hegyalja legnépesebb városa a Ronyva-patak partján alakult ki. Neve: Sátoraljaújhely, mint többszöri összetétel a település fekvését és történelmi létrejöttét, szerepét sűríti egy szóba. A város határában emelkedő hegyek formája adta a helynév első elemét, a második a helyhez való viszonyát, viszonyítását szolgálja, a harmadik és a negyedik tag az újra település emlékét őrzi.

Feltételezhető, hogy már az őskorban laktak itt emberek, mert a természeti kincsekben gazdag környezet, a dús erdők vad-állománya, a vizek számtalan halfaja vonzóvá tette ezt a vidéket. A legelők kedveztek az állattartásnak, majd az irtások helyén megindulhatott a földművelés.

Már Kr. u. 180-ban Marcus Aurelius légiói is jártak e vidéken, amelyet a talált arany-pénzek bizonyítanak. Anonymus szerint a honfoglalás korában is lakott terület volt "Satur eleu" néven. A honfoglalók közül a kazár törzsek kapták meg, majd Árpád vezér Ketelnek adományozta. Kb.150 évig volt az övé és utódaié.

Állítólag két vár állt itt: az egyik a Sátor-hegyen, a másik a Vár-hegyen. A 12. században épült vár valószínűleg favár volt még, amely védelemmel látta el a környék lakosságát. Ebben az időben kezdett kialakulni a szőlő - és bortermelés is, ami majd évszázadokra meghatározza a város gazdaságát.

Könyves Kálmán királyunk 1110-ben gróf Ratholdnak adta. II. Endre király 1221-ben, egyik okiratában a pálosok klastromának alapítását említi meg. 1241-ben a tatárok mindent feldúltak. A környező hegyekbe menekülő lakosság a pusztítás után új helyen kezdte meg az újjáépítést (a mai város területén). Innen kapta a város az "új hely" nevet (nova villa). 1256-ban IV. Béla király egyik okiratában megemlíti nova villát, elrendelve a pálosok klastromának újjáépítését.

1261-ben V. István király városi rangra emelte. 1351-ben Nagy Lajos király adományaként Koriatovics Tódor hercegé lett a város a várral együtt, aki ruténeket telepített. 1429-ben Zsigmond király Pálóczy György esztergomi érseket és testvéreit tette meg a vidék uraivá, akik egészen 1526-ig voltak tulajdonosai. 1482-ben építtette Pálóczy Imre a plébániatemplomot, ami leégett és 1770-ben Trautsohn János Vilmos herceg kezdte meg újjáépíttetését, de halála miatt a kincstár fejezte be. 1534-ben már Perényi Péteré a vár, aki kassai építőmunkásokkal erősíttette meg, de 1558-ban Telekessy Imre leromboltatja. 1566-ban a pedig törökök gyújtották fel. a várost.

A magyarországi protestantizmus terjedése Újhelyt is hamar elérte. Luther Márton tanait Siklósi Mihály kezdte hirdetni, akit Szilvássy Mihály, Batizi András, Dévai Mátyás követett. 1608-tól lett Lórántffy-birtok, majd 1616-tól I. Rákóczi Györgyé, aki feleségül vette Lórántffy Zsuzsánnát. 1660-ban örökölte Báthory Zsófia és II. Rákóczi Ferenc. Innen indult 1697-ben az ún. hegyaljai felkelés, ami előkészítette a Rákóczi-féle szabadságharcot. II. Rákóczi Ferenc szerette és fejlesztette a várost. Ekkor épült a Palotás

utca testőrei számára, ezzel is bővítve Újhelyt. 1711 után Patak és Újhely, mint elkobzott birtok Trautsohn osztrák hercegé lett, aki - mint fentebb említettük - leégett plébániatemplomot újjáépíttette. Ez a templom katolikus, majd a reformáció terjedésekor evangélikus, végül 1714-től végleg visszakerült a katolikus egyházhoz.

A város fejlődését nagyban meghatározták a nemesi kúriák. Bennük találjuk meg azt a szellemi és gazdasági erőt, amely e vidéket és a várost felvirágoztatta. Néhány nevet és családot kell megemlítenünk: Gyarmati Bíró Miklós, Pálóczy Menyhért, Fáy Anna, Kazinczy Péter, a Lónyay-, a Bessenyei- és a Bornemissza-család. 1756-tól vármegyeszékhely. Barokk stílusú, emeletes vármegye-házának vastag falai között gyakran mondott beszédet Kossuth Lajos. 1789-ben épült gimnáziuma, ahol 1810-től 1816-ig tanult Kossuth is.

A város többször leégett, utoljára 1830-ban. Ez után épültek főutcáján az emeletes házak. 1864-ben megalakult a Sátoraljaújhelyi Takarékpénztár, 1869-ben a Kereskedelmi és Hitel-bank, 1872-ben a Polgári Takarékpénztár. A vármegyeháza 1930-ban levéltárral és muzeális résszel bővült. A levéltár irat-anyagát Kazinczy Ferenc rendezte, Kossuth Lajos önkéntes tűzoltóságot szervezett és megalapította a Zemplén megyei Kaszinót. A városban 1894-től dohánygyár, téglagyár és MÁV gépjavító műhely működik.

A századfordulón megépült a Szerencs-Sátoraljaújhely-Kassa vasútvonal, utána az Újhely-Csap vonal, amely kereskedelmi- és vasúti csomó-ponttá tette a várost. A Károlyi grófok kezdeményezésére 1924-ben megépült a város főutcáján áthaladó kisvasút, amelyet 1980-ban párthatározattal megszüntettek. Az I. világ-háború éveiben már 25000 lakosú település és itt van az ország legnagyobb borpiaca. A tragikus trianoni békeszerződés megtörte a fejlődést. A megye 70%-át, a lakosság 60%-át csatolták Csehszlovákiához. Ennek ellenére 1950-ig megyeszékhely volt.

Városrészek

A városhoz tartozik 1981 óta Rudabányácska, Széphalom és 1985 óta Károlyfalva, mint csatolt települések.

Széphalom községet a rudabányácskai bányászok alapították, először 1440-ban említik *Kysbanya* néven. Itt élt 1806-tól haláláig Kazinczy Ferenc. Az akkoriban Kisbányának, Kisbányácskának nevezett községet Kazinczy nevezte el Széphalomnak, bár hivatalosan csak 1886-ban kapta meg a nevet. Itt található a Kazinczy emlékcsarnok, a kertben Kazinczy Ferenc sírja és a 2008-ban létrehozott Magyar Nyelv Múzeuma. Széphalomhoz 1940-ben hozzácsatolták Hosszúlázt, majd 1981-ben az egészet Sátoraljaújhelyhez.

Károlyfalvát német telepesek alapították az 1750-51-es években, akiket az új tulajdonos, Trautson János herceg hozott a Fekete-erdő vidékéről a Sárospatak melletti elkobzott, kiürült volt Rákóczi-birtokra. A települést a herceg Károly nevű fiáról nevezte el (Carolfalve, Karlsdorf). A megélhetést kereső jövevények - 16 család - nehéz munkával teremtették meg az irtványtelepülést, s tartották fenn magukat a két város között földművelésből, állattartásból, szőlőművelésből, építettek maguknak templomot és iskolát, községházát és parókiát, lassan asszimilálódva, s a 20. század viharaiban egyértelműen ragaszkodva a magyar földhöz.

Sátoraljaújhely hegyei

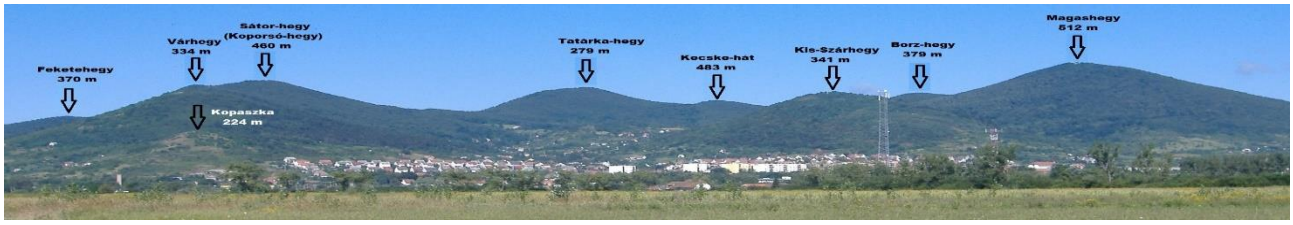

Látnivalók

VÁROSHÁZA

A vármegyei közigazgatás 1748-ban költözött végleg Sátoraljaújhelybe. A helytartótanács 1752. évi sürgető leiratára határozta el a vármegyei közgyűlés, hogy Sátoraljaújhelyen, a vármegye legjelentősebb városában felépítteti székházát.

A telket, amin a vármegyeház áll, azt Trautsohn János, helybeli földesúr adományozta Sátoraljaújhelynek. Ez a telek azonban túl szűknek bizonyult azokhoz a tervekhez, amit Salvator Aprilis olasz építész készített. Emiatt a vármegye megvásárolta a Kéry család szomszédban lévő telkeit. Az építés kezdetét jelző 1754-es évszám az épület homlokzatán található. A sátoraljaújhelyi Városháza végleges alakját 1768-ra nyerte el, és ekkor vették birtokba.

A sátoraljaújhelyi városháza nemcsak Zemplén megye közigazgatási központja volt, hanem történelmi jelentőségű épületté vált. Az egykori közgyűlési terem, fontos döntések, és a reformkorban éles politikai harcok színhelye volt. Így a sátoraljaújhelyi Városháza fali között megfordult Kossuth Lajos és Kazinczy Ferenc is. Az épület az 1843-as földrengés során súlyosan megrongálódott. Az épület országos hírűvé vált az 1905. évi vármegyei ellenállás során.

A Városháza udvara

A sátoraljaújhelyi épület két udvarral rendelkezett. Az egyikbe vezették be még a 19. században a Dörzsik – kút vizét, ma ennek a helyén áll a Kazinczy Ferenc szobor. A hátsó udvart határoló épületrészt, a lakásokká átalakított szárnyat az 1980-as években bontották le.

A Városháza 1950 után

Az épület egészen az 1950-es évekig szolgálta az eredeti célját, miután Zemplén megye közigazgatási önállósága megszűnt a városi tanács foglalta el az épületet. Itt voltak a járási közigazgatási hivatali helyiségei. Az épületben ma a sátoraljaújhelyi városháza található.

ZEMPLÉNI LEVÉLTÁR

Zemplén vármegye Archívuma az 1754 és 1768 között felépült megyeháza északi szárnyának emeletén kapott elhelyezést. Az addig összegyűjtött anyagot előbb két teremben, a kor ízlésének megfelelő, barokk szekrényekben rendezték el, alul háromsoros, hajlított fiókokban, felül hatsoros, nyitott, később számmal ellátott polcokon, amelyek Speck József újhelyi asztalosmester remek munkáját dicsérik.

Kazinczy Ferenc kezdeményezésére, aki 1815-től 1831-ig, 16 éven át volt a levéltár munkatársa, 1832-1839 között újabb három teremmel bővítették a levéltári részt, majd 1844-ben az öt termet egybenyitották. Ma is ezekben őrzik a megye teljes feudáliskori iratanyagát a 16. századtól 1849-ig. Az egész falfelületet kitöltő, impozáns szekrénysorok, s a viaszosvászon takarókkal ellátott, számozott polcok, a vasablakok, a vasajtók látványnak is szépek, az országban egyedülállóan idézik a 18-19. századi levéltár hangulatát.

KAZINCZY FERENC MÚZEUM

A múzeum Sátoraljaújhely egyik legszebb, műemlék jellegű épületében kapott helyet. Főhomlokzata forgalmas útra néz, bejárati kapuját toszkán oszloppár és fölötte kiugró erkély díszíti. Az épületet 1827-ben építtette Sennyei Károly klasszicista stílusban. 1834-től a reformkori nemesi ellenzéket összefogó Zempléni Casino Társaság működött falai között. 1894-ben kibővítették és eklektikus stílusban átalakították, ekkor képezték ki belső udvarát is. 1950-ig a Városháza otthonául szolgált, majd szlovák tanítási nyelvű általános iskola céljára használták. 1990-ben a Kazinczy Ferenc Múzeum kapott benne helyet.

Az épület falán lévő emléktábla tanúsága szerint „E házban tartózkodott Petőfi Sándor 1847. július 10-én Kazinczy Gábor vendégeként."

A sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum besorolását tekintve területi múzeum. Az egykori Zemplén vármegye központjának számító kisváros múzeuma meghatározó szerepet tölt be a település kulturális életében, aktív tudományszervező, ill. kutató tevékenységet végez természettudományi és helytörténeti vonatkozásban. A múzeum profilja régészettel is bővült, az intézmény vette át és koordinálja a sátoraljaújhelyi középkori vár 2007-ben megkezdett tudományos tervásatási programját, s vállalja a vár feltárásából napvilágra került régészeti leletanyag végleges gyűjteményi elhelyezését, tudományos feldolgozását, publikálását és múzeumi bemutatását. A múzeum tevékenysége kiterjed a várostörténet tárgyi emlékeinek és dokumentumainak gyűjtésére, a Zempléni-hegység és a Bodrogköz természetrajzának feltérképezésére, bemutatására, valamint regionális irodalomtörténeti kutatásokra.

A MAGYAR NYELV MÚZEUMA

Az intézmény ötletét Pásztor Emil, az Egri Tanárképző Főiskola tudós nyelvésze vetette fel 1994-ben a Kazinczy Ferenc Társaság közgyűlésén.

A múzeum az anyanyelvi kultúrát közvetíti, bemutatva a magyar nyelv történeti útját, a nyelvtudomány eredményeit, a nyelvek és nyelvváltozatok egymásra hatását. Saját és más közgyűjtemények anyagaira alapozva állandó és időszakos kiállítások, kutatások, közművelődési lehetőségek helyszíne.

Az épületben három kiállítótér, könyvesház, szemináriumi terem kapott helyet, valamint egy előadóterem száz kényelmes ülőhellyel, korszerű hang- és fénytechnikával, amely alkalmassá teszi hangversenyek, kulturális találkozók, irodalmi estek megrendezésére is. A kutatók munkáját nyelvtudományi szakkönyvtár, adattár, elektronikus médiatár, számítógépes infrastruktúra segíti.

A Magyar Nyelv Múzeuma Széphalmon, Kazinczy Ferenc mauzóleuma mellett, a nyelvújító gyümölcsösének helyén áll. Épületét Radványi György Ybl-díjas sátoraljaújhelyi születésű építész, a Budapesti Műszaki Egyetem docense tervezte. Az 1566 négyzetméteres múzeum három nagyobb egységből áll:

Az első egység a nyelvművelés-történeti kiállítás magját képező, de nagyobb konferenciák és például a szépkiejtési versenyek megrendezésére is alkalmas fórum. Egy tető alatt különálló egységekként áll a fórum és a kisebb termek.

A második egység a kutatóközpont, ahol a nyelvészek nyugodt körülmények között dolgozhatnak. A harmadik egység a park, ahol a nyelvcsaládok fái között a magyar nyelvművelés legnagyobb alakjairól készült, lehetőleg életnagyságú szobrok felállítását is tervezik.

Küllemét tekintve a múzeum az időállóságot hangsúlyozza. Ezért sok, nyerskőből és téglából húzott falat képzelt el a régi magyar várak mintájára Radványi György, aki a hely szelleméhez illően néhány klasszicista elemet is belecsempészett az épületbe.

KAZINCZY FERENC EMLÉKCSARNOK

Kazinczy Ferenc születésének 100. évfordulójának tiszteletére épült meg az 1870-es években a Kazinczy Emlékcsarnok. A nemzeti emlékhely Kazinczy egykori széphalmi telkén került kialakításra A mauzóleumot Ybl Miklós tervezte. Csarnokában pedig Kazinczy portrészobra található, mely Pesky József munkáját dicséri. A mauzóleum berendezéseit Dobay Istvánnak készítette. Becske Bálintnak, az író unokájának köszönhetően a XIX és XX. század fordulóján létrejött a múzeum is, ahol a Kazinczy család festményei, és használati tárgyai tekinthetőek meg.

BOR MELLETT
FOGY AZ ÉLET, S NEMSOKÁRA
SZÉP KOROM MAJD ELREPŰL;
ÉRZEM, MESSZE NINCS HATÁRA,
S MAJD KOMOR TELÉRE DŰL.
DE BORRAL SEBES SZÁRNYÁNAK
LÉPVESSZŐKET HÁNYHATOK,
BORT HAMAR, BORT! MÚLÁSÁNAK,
HA ISZOM, KACAGHATOK.(K.F.)

BÖRTÖNMÚZEUM

Sátoraljaújhely központjában, a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön mellett működik a Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye. A tárlat bemutatja a büntetés-végrehajtás átfogó történeti és szakmai fejlődését, a magyar büntetési rendszereket, a büntetésüket töltők helyzetét.

A látogatók megismerhetik a megtorló, testcsonkító- és halálbüntetéseket, a szabadságvesztés büntetés kialakulását és átalakulását. A tárlat bemutatja a jelenlegi rendszert, a fogvatartottak életét, oktatását, munkáltatását, és művészetét is. A digitális anyagokat egy adatbank tartalmazza, amelyet kutatók használhatnak. Itt a büntetés-végrehajtáshoz kapcsolódó tárgyi emlékek fotóit, leírását, valamint a XVIII. századtól rendelkezésünkre álló emlékek elektronikus másolatát őrzik. A múzeumban a fogvatartottak által készített kerámia és festészeti alkotások is megtekinthetőek és megvásárolhatóak, Az oktatási intézmények hallgatói a múzeumban alapszintű múzeumpedagógiai foglalkozásokon is részt vehetnek. A gyermek- és fiatalkorúak a látogatások során szembesülhetnek a bűnelkövetés következményeivel, amely segítheti a jogkövető magatartás és kultúra kialakulását. Arra is van lehetőség, hogy az intézet pedagógusai és pszichológusa rendkívüli osztályfőnöki órát tartsanak, aminek keretében segítséget nyújthatnak a gyermekek számára a látottak feldolgozásához. A környékbeli iskolák a múzeum szakembereit rendszeresen kérik bűnmegelőzési vagy büntetés-végrehajtási témájú előadás tartására, valamint helyi Bűnmegelőzési Bizottság stratégiai partnerként tartja számon a Kiállítóhelyet.

BORTEMPLOM

A volt Állami Közpince helyi elnevezése Bortemplom. 1913-ban épült Thoroczkai Wigand Ede tervei alapján, aminek a homlokzatát a hegyaljai mezővárosok címerei díszítik. Korábban a felső szinteken felügyelői és pincemesteri lakások, irodák, árverezési és borkóstoló termek épültek, itt működött a szőlőtermelést is ellenőrző Szőlészeti és Borászati Felügyelőség. Az alsó szint hordógőzölővel, palackmosóval, 400 ezer darabos palacktárral, csomagolóval szolgálta a borkereskedelmet. Az eredetileg 37 ágú pincében több mint 1 millió liter bort tároltak. Külön ipari vágány is vezetett hozzá. 1990 után a Tokaj Kereskedőház Rt. eladta, többször gazdát cserélt. Sajnos napjainkban üresen állnak pincéi, felépítményei. A helyi hagyomány szerint Szepsi Laczkó Máté református prédikátor készítette a világon az első aszúbort az újhelyi Oremus-dűlő terméséből. Ennek emlékezetét őrzi a “Bortemplom”. Az ősi helyi borkultúra tanúi a Bortemplom alatt húzódó pinceágak. Sátoraljaújhely híres borpincékkel rendelkezik még, közöttük a zsólyomkai és az ungvári pincékkel. Sátoraljaújhely az egyetlen város a világon, ahol templomot emeltek a bornak.

PÁLOS-PIARISTA TEMPLOM ÉS RENDHÁZ

Az újhelyi pálosok Szent Egyed kolostorát a XIV. század elején alapították és kezdték építeni. 1566-ban a tatárok várost és a kolostort felgyújtották. A XVI. és a XVII. század folyamán az épületegyüttest fokozatosan helyreállították, déli oldalához Rákóczi Ferenc építtette a ma is álló ki kápolnát. A pálos rend 1786-ban történt fokozatos feloszlatása után, 1789-ben a piaristák kapták meg a kolostort és a templomot.

RÓMAI KATOLIKUS PLÉBÁNIATEMPLOM

A középkori templomot 1482-ben építették újjá. Miután 1765-ben és 1768-ban leégett, lebontották. 1771-től 1795-ig építették föl az új templomot, ami 1812-ben újra leégett. 1860-ban Szent István tiszteletére szentelték fel. 1910-ben kereszthajóval és új szentéllyel bővült. Főoltárát Hild Lipót készítette. Két oltárképét Boruth Andor újhelyi festőművész festette.

REFORMÁTUS Ttemplom

Az udvarban álló, copf stílusú épület 1784-től 1789-ig épült. Megújították 1889-ben. A két bejáratot faragott kövek szegélyezik. Szószéke és úrasztala füzérdíszes

GÖRÖG KATOLIKUS TEMPLOM

1738-ban épült, tornya 1777-ben, de teljes befejezése a XVIII. század végéig húzódott. Főhomlokzata előtt zömök órapárkányos torony, alján kőkeretes bejárati ajtó, efölött egyházi, szláv nyelvű kronosztikon. Szentélye íves záródású, hajója dongaboltozattal fedett. szélfogós főbejárat látható a hajó déli oldalán. Az építészeti szempontból igénytelen belső térben gazdag barokk berendezés van. Az ikonosztázion erősen horizontális tagolású, aranyozott keretépítménnyel. Dúsan faragott, áttört királyi ajtó, galíciai műhelyre valló kvalitásos ikonok díszítik. A szószék hátoldalán Aranyszájú Szt. János ikonja.

SZENTHÁROMSÁG KÁPOLNA

1740-ben a "kis" pestisjárvány megszűnése után a Szentháromság tiszteletére emelt kápolna ma egyházi épület. A köralaprajzú, kupolás, laternás római katolikus kápolna az egykori Újhíd utcában, a mai Rákóczi utcában épült fel.

Mellette állt a katolikus szegényház. Fennmaradt Kulcsár János szerzetes 1771-ben kiadott prédikációja, amelyet a kápolnában tartott "Sátoraljaújhely mezővárosának döghalál ellen választott oltalma és orvosa a megoszthatatlan teljes Szentháromság egy Isten" címmel. A "nagy" pestis 1710-ben pusztított a városban.

SZENT ISTVÁN KÁPOLNA

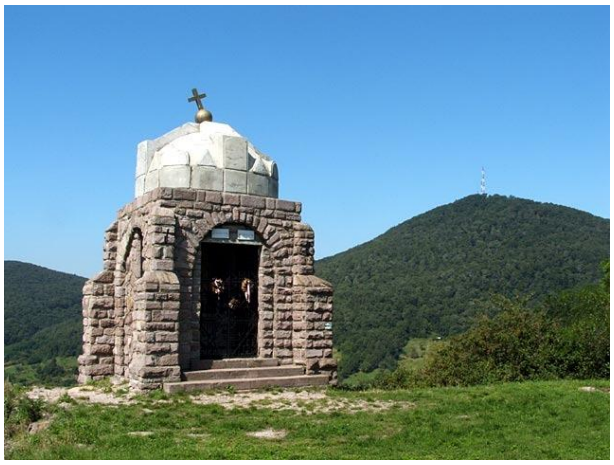

A Szár-hegy fennsíkján, az ún. erdei áhítat terén, a Magyar Kálvária végpontján Szent István emlékműveként 1938-ban emelték a kis kápolnaszerű építményt. A létrehozás szándéka a kettős szentév megörökítése volt; Harasztos Gyula tervei szerint közadakozásból épült fel.

A benne levő relief azt ábrázolja, amint Szent István felajánlja a koronát Máriának Magyarország patrónájának. A II. világháború után súlyosan megsérült, 1994-ben építették újjá. Szent István napján, augusztus 20-án tartanak ünnepi misét benne.

SZENT KERESZT KÁPOLNA

Az egykori pálos, ma piarista templom déli oldalához építve hengeres toronnyal. 1670 és 1674 között I. Rákóczi Ferenc építtette a Szent Kereszt tiszteletére, a hagyomány szerint hálából a Wesselényi-féle összeesküvés utáni megmeneküléséért; építtetőjéről Rákóczi-kápolnaként is szokták emlegetni.
1767-ben készült kőszobrok állnak benne, amelyek Szűz Máriát, Szent Jánost, Szent Joachimot, Szent Antalt ábrázolják. 1770-ben a pálosok kifestették, még a kupola tetejére is került díszítés; a Kereszt mögött, az üres sír mellett Nikodémust és Arimateai Józsefet fejükön turbánnal ábrázolják.
A kápolna kriptájában helyezték végső nyugalomra Csepelényi György pálos vértanút. Itt nyugszik Benkovics Ágoston püspök, továbbá több piarista, köztük Sáfrány Károly, Kontraszty Dezső, Vörös Cyrill tanárok, Nyilassy Károly igazgató.

MAGYAR KÁLVÁRIA

A trianoni diktátum által kettészelt Sátoraljaújhely leglátogatottabb történelmi emlékhelye a Magyar Kálvária, mely Magyarország legjelentősebb nemzeti zarándokhelye. A Szár-hegyen épült sétányon 14 stáció emlékezik az elcsatolt városokra. A hegy tetején álló Szent István kápolna mögül mesés panoráma tárul a szemünk elé. A 100. országzászló pedig a felvidéki magyaroknak üzeni, hogy „sosem felejtünk” A Magyar Kálváriát az emberek többsége fájó szívvel, sajgó lélekkel s gyakran könnyes szemmel járja végig, s a torokszorító élményt a csodálatos táj látványa teszi még emlékezetesebbé.

ZEMPLÉNI KALANDPARK

A Magas-hegy három szintjén kialakított Zemplén Kalandpark egész évben várja a látogatókat Sátoraljaújhelyre. Magyarország leghosszabb libegője és leghosszabb bobpályája mellett az adrenalin kedvelők kipróbálhatják A Kalandpark izgalom és élmény kicsi és nagy kalandoroknak. Ez az a hely, ahol korosztálytól függetlenül mindenki megtalálhatja azt, amivel a legjobban ki tud kapcsolódni.

FUTRINKA KISVONAT

A Futrinka gumikerekű kisvonat hangos idegenvezetéssel mutatja be Sátoraljaújhelyt és környékét. A tematikus járatok során akár egész napos Futrinka-programokra is lehetőség nyílik, de a kisvonat a környékbeli rendezvények helyszínére i

SÁTORALJAÚJHELYI VÁR

A Sátoraljaújhelyi vár története

Első írásos említése 1261-ből származik, amikor a várba menekülő hospeseknek a vár ciszternáját kötelesek voltak vízzel feltölteni. 1264-ben IV. Béla leostromolta a várat, V. István családját pedig túszul ejtette benne. 1334-ig Patak várának nevezték a várat, így sokan úgy gondolták, hogy az írásokban a Sárospataki várra utaltak. Ennek következtében maradt meg az a hit, hogy Szent Erzsébet a sárospataki várban született. A "patak" szó valójában nem a városra utal, vagy vízfolyásra, hanem egy földrajzi elhelyezkedést foglalt magába.

Újhely vára 1316-1390 között királyi várként üzemelt. Perényi Miklós, a Pálóczy család, majd Perényi Péter tulajdonában is állt már a vár. Az egymást követő ostromoknak köszönhetően már a 16. században egy romos várnak számított. A kövek, amik a falakat alkották a helyi építkezők házaiban kaptak helyet, így ezeknek a felkutatására szinte nincsen lehetőség.

SMARAGDVÖLGYI PIHENŐPARK

A Smaragdvölgy Pihenőpark a Zempléni egyik legszebb pontján, Sátoraljaújhely-Rudabányácskán található. A 14 hektáros park ideális azok számára, akik szeretnek a természetben időt tölteni, kirándulni. A 2,5 hektár területű tavon számos szórakozási lehetőség van, például csónakázás, vízibiciklizés, de horgászok kedvelt helye is egyben.

MAGASHEGYI KILÁTÓ

Legmagasabb pontjára, az 514 méter magas Magashegyre hazánk leghosszabb libegőjével kényelmesen feljuthatunk. A kilátóból gyönyörű panoráma tárul elénk, a hegyek, Sátoraljaújhely városa, Hegyalja, a Bodrogköz és Szlovákia felé. Innen gyalogosan elérhetjük a Világörökség magánterületét, az Ungvári Pincéket.

ZSÓLYOMI PINCESOR

A Zsólyomkai Pincesort, amit 1200 - 1400 között alakítottak ki. A pincék a Szár-hegyre vezető út mellett találhatók, a Zsólyomka patak két oldalán. Magyarországon egyedi ritkaságnak számít. A csaknem 30 pincében a bort családi hagyományok alapján készítik

HÍRES EMBEREK

KAZINCZY FERENC

Friedrich John: Kazinczy Ferenc a Bihar megyei Érsemlyénben született 1759-ben, nemesi családban. Sárospatakon végezte, filozófiát, jogot, teológiát hallgatott. Joggyakornokként dolgozott Kassán, Eperjesen és Pesten

1779–1784 közt. Pesti tartózkodása idején jozefinista volt. Itt ismerkedett meg Ráday Gedeonnal, akitől a rímes időmértékes (nyugat-európai) verselés szabályait tanulta meg. 1784-ben a miskolci szabadkőműves páholy tagja lett Orpheus álnéven. 1786–között hivatalt vállalt Kassán, tíz északkeleti vármegye iskoláinak felügyelője volt. 1788-ban Batsányi Jánossal és Baróti Szabó Dáviddal közösen megindította az első magyar folyóiratot, a *Magyar Museum*ot, de már a nyitó cikk körül viták keletkeztek Kazinczy és Batsányi közt. Kazinczy végül kivált a laptól, és két év múlva önálló lapot szervezett *Orpheus* címen, mely 1790–91-ben mindössze nyolc számot élt meg. 1794-ben belépett a Martinovics által szervezett *Reformátorok Titkos Társasága* nevű titkos szabadkőműves páholyba. Még ebben az évben letartóztatták, a jakobinusok perében először halálra és jószágvesztésre, majd bizonytalan idejű várfogságra ítélték. Hat és fél évig raboskodott (2387 nap) Spielberg, Kufstein majd Munkács börtöneiben. A fogság éveiben tanult, írt és fordított. 1801 júniusában szabadult.

1804-ben feleségül vette a nála húsz évvel fiatalabb Török Sophie-t, és Bányácskára költöztek, melyet *Széphalom*nak nevezett el. Zemplén megye levéltárosa lett napi tíz garas fizetéssel. 1828-ban Pestre utazott az Akadémia előkészítése ügyében, de nem kapta meg a titkári állást. 1830-ban az Akadémia tagjává választották. Anyagilag szinte teljesen tönkrement a családját sújtó állandó pereskedésben. Utolsó éveiben írt emlékiratai – *Pályám emlékezete, Fogságom naplója* (1828) és útleírása, az *Útja Pannonhalmára, Esztergomba, Vácra* (1831) – máig élvezetes olvasmányok. 1831-ben a felvidéki kolerajárvány egyik áldozataként halt meg. széphalmi házának kertjében temették el.

KAZINCZY LAJOS

A nyelvújító, irodalomszervező Kazinczy Ferenc és gróf Török Sophie legkisebb gyermeke.

Az 1848. március 15-i forradalom után belépett a szerveződő honvédseregbe. A dicsőséges tavaszi hadjárat idején már dandárparancsnok volt. A magyar honvédsereg augusztus 9-én a szabadságharc utolsó csatájában döntő vereséget szenvedett, a diktátorrá kinevezett Görgei az ellenállás hiábavalóságát belátva augusztus 13-án Világosnál az oroszok előtt letette a fegyvert.

Az osztrák-orosz erők által közbezárt Kazinczy csapatai az erdélyi hadsereg hozzá csatlakozott maradványaival – a tábori honvéd seregtestek közül utolsóként – augusztus 25-én Zsibónál Grotenhjelm orosz tábornok csapatai előtt tették le a fegyvert. .Az oroszok Kazinczyt átadták az osztrákoknak, a 13 aradi vértanúhoz hasonlóan az aradi császári rendkívüli katonai haditörvényszék elé került. Október 13-án felségsértésért teljes vagyonelkobzásra és golyó általi halálra ítélték. A bosszút lihegő Haynau, Magyarország teljhatalmú katonai parancsnoka nem adott kegyelmet, az alig 29 éves Kazinczy Lajost 1849. október 25-én az aradi vár északkeleti kapuja melletti sáncban agyonlőtték. Utolsó szavai a sortűz eldördülése előtt ezek voltak: “Isten, ne hagyd el szerencsétlen hazámat!” Jeltelen sírba temették a sáncárokban, hamvainak pontos helye ma sem ismert. A tizenötödik aradi vértanú tiszteletére szülőfalujában, a széphalmi udvarház emlékparkjában és a sárospataki iskolakertben szobrot emeltek, ezt tekintik síremlékének.

TEITELBAUM MÓZES A CSODARABBI

A hazai zsidóság egyik leglátogatottabb zarándokhelye a **sátoraljaújhelyi régi zsidó temető**, amelyet **Teitelbaum Mózes rabbi** sírja tett elsősorban közismertté, vallástól függetlenül sokak számára jelent turisztikai célpontot.

A dinasztiaalapító **Teitelbaum Mózes** 1759-ben született a lengyelországi Przemysl-ben és Sátoraljaújhelyen halt meg 82 éves korában. 1808-ban lett a város rabbija, ahol csodatévő gyógyításairól vált híressé.

A legendák szerint **Kossuth Lajost** gyermekkorában az édesanyja elvitte a rabbihoz, aki miután meggyógyította, megjósolta neki, hogy nagy és bölcs ember lesz hazájában, amilyen csak nagyon ritkán születik. Más elmondások szerint Kossuth maga kereste fel már gimnazista korában a csodatevőt.

A **Mózes rabbi** nevéhez fűződik a *chasszidizmus* (jámbor zsidó mozgalom) magyarországi népszerűsítése, elterjesztése is.

Túráink során érintett települések

Bodrogolaszi

A Bodrog és az olaszok

Hogy Tokaj környékének (Hegyalja) déli lejtőit kik ültették be szőlővel először, azt ma már biztonsággal megállapítani nem lehet. Annyi azonban bizonyos, hogy már a Honfoglalás előtt is volt itt szőlőművelés.

Ha a hegyek öleléséből a Bodrog felé igyekszünk, akkor találkozhatunk olyan település nevekkel, melyek őrzik az első lakosok származását. Bár már az Árpádok idején is lakott település volt, a tatárjárás jócskán elnépteleníti a területet. Ezért IV. Béla olasz telepeseket hozatott az országba a szőlőkultúra helyreállítása érdekében, akik Olaszi Bodrogolaszi), Sárospatak, és Liszka (Olaszliszka) községekben telepedtek le. Ők, az olasz vincellérek voltak azok, akik megvetették a hegyvidék világhírének alapjait, magukkal hozva délebre fekvő hazájuk jeles szőlőfajtáit, s fejlettebb kultúrájukat. Bizonyított az is, hogy a legjelesebb hegyaljai szőlőfajta a Furmint is latin, illetve olasz eredetű.(„mea nec Falernaetemperant vites, neque ormiani pocula colles” Horatius.)

A település határában fekvő Csókfölde nevezetű dűlőhöz egy monda fűződik; mely szerint a területet Báthory Zsófia, a pataki nagyasszony, egy csókért adományozta az újhelyi pálos-atyáknak. Szarkakút néven - egy gyógyvizű forrás is található volt itt, amelynek vizét köszvény ellen használták

Rákóczi kastély, Borsi

A borsi kastélyban berendezett, II. Rákóczi Ferenc életét és korát bemutató kiállítás koncepciótervét a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem kreatív csapata készítette, szakértők bevonásával. A tárlat bemutatja a kastély történetét, egy 17. századi birtok működésének lényegét. Kitekintést ad a korabeli Európára, ismerteti a Rákócziak családfáját. Szemlélteti a korabeli betegségmegelőző és gyógyító patikaszereket. Illusztrálja, hogyan bántak a 17. században a csecsemőkkel, áttekintést nyújt Rákóczi ifjú- és felnőttkoráról, megidézi szökését a bécsújhelyi börtönből. A tárlat ismerteti a szabadságharc okait, megjeleníti a tábori élet mindennapjait, vázolja a fejedelem szabadságharc utáni reményeit, bepillantást enged rodostói napjaiba. A bemutató Rákóczi emlékezetével zárul: áttekintést kapunk arról, hogyan ápoljuk a fejedelem, a hadvezér emlékét filmen, festészetben, zenében, irodalmi alkotásokban vagy akár bélyegeken, élelmiszereken.

EGYÉB RÁKÓCZI-EMLÉKHELYEK A TÉRSÉGBEN

Rákóczi személyét nem csupán népünk tiszteli és becsüli. Európa szerte a nemzeti szabadság jelképe volt a francia forradalom kitöréséig. Nem csoda hát, hogy rengeteg intézmény, utca, tér és ezek mellett természetesen fa, forrás, kút is viseli a Fejedelem nevét, a mai napig emléket állítva II. Rákóczi Ferencnek.

Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, Sárospatak

A gyönyörű reneszánsz építészeti alkotás Magyarország leghíresebb várai közé tartozik, jelentős Rákóczi-kultuszhely. Perényi Péter nevéhez kötődik az építés jelentős része, majd fia, Gábor fejezi be apja munkáját. Halála után Dobó István fiáé, Dobó Ferencé és örököseié lesz a vár, ahonnan Bocskai hatalmába kerül, majd Lorántffy-örökséggé válik. Így, I. Rákóczi György felesége révén válik Rákóczi-birtokká. A várról és a térség életéről számos állandó és időszaki kiállítást tekinthetnek meg a várban a Rákócziak korától Hegyalja szőlészetén keresztül a reneszánsz konyháig. Műhelyében megismerkedhetnek az ágyúöntés mesterségével

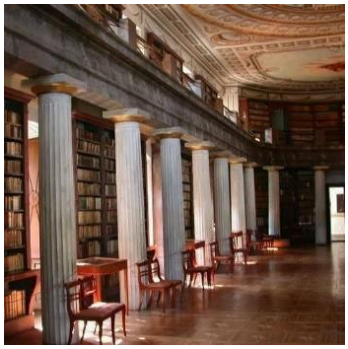

Református kollégium, Sárospatak

Az egyik leghíresebb református kollégium fénykorát épp I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna időszakában élte. Ekkor érkezett ide Lorántffy Zsuzsanna meghívására Comenius is, a kor leghíresebb pedagógusa. Az iskolatörténeti kiállítás mellett a nagykönyvtár is izgalmas látnivaló.

Rodostói ház, Kassa (Košice)

II. Rákóczi Ferenc olyan történelmi személyiség, akinek viharos élete tükrözi Közép-Európa és a térség nemzeteinek drámai sorsát, miközben szorosan összse is fonódik azzal. Ezért természetes, hogy a közös múlt történelmi térképén kitűnik az egyedülálló kassai Rákóczi-emlékhely, II. Rákóczi Ferenc emlékháza, a Rodostói ház is. A Hóhérbástya udvarán, a Fazekas utcában elhelyezkedő épület első tárlata 1991-ben volt megtekinthető a Kelet-Szlovákiai Múzeum közreműködésével. A tárlat mai formája 2013-ból ered. II. Rákóczi Ferenc és sorstársai környezetét idézi a száműzetésben a török Rodostó városában, amely a Tekirdağ-hegység lábainál, a Márvány-tenger partján fekszik Isztambultól nyugatra. Bár a ház utánzatának megépítéséről már 1908-ban döntöttek, az épület csak 1940-1943 között épült fel. A 18. és 19. század fordulójáról származó lakóépület földszintjét használták fel az építkezés részeként. A tárlat közelebb hozza a látogatókhoz II. Rákóczi Ferenc személyét, életét és halálát a száműzetésben, földi maradványainak hazahozatalát és ünnepélyes 1906-os kassai temetését. Az emlékház fő része a nagy ebédlő, amelynek állítólag több részét maga Rákóczi készítette el és díszítette. A tárlatot korabeli fegyverek és képzőművészeti alkotások – a Rákócziak családi portréi és törökországi akvarellek – egészítik ki, de megtalálhatóak itt a szabadságharc pénzverési és éremkészítési példái, török korabeli bútorok, Rákóczi személyes tárgyai, valamint a halálával és ünnepélyes kassai temetésével kapcsolatos tárgyak is.

A kassai Szent Erzsébet-dóm Rákóczi-kriptája

1906-ban alakították ki azt a kriptát, amelyben ma nem csupán II. Rákóczi Ferenc fejedelem földi maradványai pihennek, de ide van eltemetve édesanyja, idősebb fia és hűséges embereié is. A kripta lejáratánál látható Dudits Andor festménye Rákóczi életéről.

Regéc vára

Regéc várát vélhetően Aba Amadé nádor építtette 1300 körül. Tulajdonosai között a Szapolyai, a Serédy, az Alaghy család is szerepelt, majd 1644-ben I. Rákóczi György fejedelem elfoglalta és fényes főúri rezidenciává változtatta. II. Rákóczi Ferenc gyermekkorának egy részét a Regéci várban töltötte. 1686-ban az egy évvel korábban bevonuló Habsburg csapatok leromboltatták a várat.

1. A Rákóczi-forrás Regéc felett, a Rákóczi-kő közelében, a Nagy-Bekecs oldalában fakad. Egy másik Rákóczi-forrás Hollóháza felett a Nyíri-patak mentén az erdőben bújik meg.
2. A zempléni Komlóska Tanösvény nyolcadik állomása is egy Rákóczi-forráshoz vezet.
3. Makkoshotyka és Újhuta között félúton, az erdő mélyén egy Rákóczi-kút található.

Emlékek az előző 2012. június 20-24-i sátoraljaújhelyi találkozóról

Találkozót Szövetségünk a Sátoraljaújhelyen a Várhegy üdülőben rendezte meg, ahol 171 fő résztvevő (17 szakosztályból, egyesületből) gazdag programkínálatból választhatott ki-ki kedvére. A gyalogtúrákat az MVSC tagjai vezették, a buszos túrákat pedig a Záhonyiak.

A szállás

Úgy gondoljuk, hogy a szálláshely ideális volt egy természetjáró esemény megrendezéséhez. Gyönyörű környezetben, zsúfoltság mentesen laktunk, finom vacsorákat kaptunk, jól esett túra után fürdeni egyet a kis medencében.
Az ismeretek bővítéséhez nagyban hozzájárult az érkezés délutánján tartott városnéző séta, melyet egyik túratársunk Újhelyben lakó testvére, Takács Jánosné Marika vezetett.

A megnyitó

Vacsora után volt a találkozó megnyitása, és a másnapi túrák rövid ismertetése. Majd 18 bátor ember éjszakai túrára indult. mindenkinek szép élmény maradt a város, a Bodrog-köz, a kivilágított Vár-hegyi kereszt fényeinek látványa és a meleg nyári éjszaka.

FÉNYKÉPES BESZÁMOLÓK

- Autóbuszos túra a szlovákiai Bodrogközbe 43 résztvevővel Orehovszkyné Várhegyi Olga és Dóczé Ivánné vezetésével felkeresték a trianoni határkijelöléssel kettévágott falut, Szelmencet, melynek fele főként magyar lakosú településként Szlovákiához, fele Ukrajnához tartozik.

- Kistúra: Tábor - Látófa - Cholnoky gejzírkúp - Szent István kápolna - Magyar Kálvária - Felső-Zsólyomkai pincék - Völgy u. - Ady E. u. - Május-kút - tábor (6,5 km/310 m szint) útvonalon 13 fő részvételével, túravezetők Bodon Lászlóné és Csarnai Béláné. Talán kicsit furcsa volt, hogy úgy terveztem a túrát, hogy a Szt. István kápolnától visszafelé jártuk végig a Magyar Kálváriát, de a szint és a nehezen járható sziklás rész szempontjából így volt előnyösebb. Felső-Zsólyomkán szerencsénk volt, kedves pincegazdákra találtunk, így az újhelyi szőlők levét is megkóstolhattuk.

- Gyalogtúra a Magyar Kálváriára, az útvonal a reggeli szakadó eső miatt módosítva lett: Tábor - Május-kút Ady E. u. - Völgy u. - Zsólyomkai völgy - Magyar Kálvária és ugyanazon az úton vissza, ugyanis a Szt. István kápolna mögötti sziklás rész veszélyes lett volna. Túravezető: Karlaki Lajosné, 23 résztvevő, 9 km/340 m szint.

- Gyalogtúra: Tábor - Látófa - Vörös-nyereg Rudabányácska - Széphalom (Kazinczy Ferenc emlékcsarnok, Magyar Nyelv Múzeuma) Orehovszkyné Várhegyi Olga vezetésével (11 km/280 m szint), 11 fő részvételével. Ez a túra is szakadó esőben indult, de Rudabányácskától már jó idő volt, csak Rudabányácska - Széphalom között borzasztó nagy volt a sár. Sáros bakancsaink ellenére beengedték a csapatot az Emlékcsarnokba is és a múzeumba is

(Az összeállítás Csarnai Béláné beszámolója alapján készült)

Táborzárás

A búcsúvacsora és a táborzárás után a tábor lakói közül jó néhányan még lementek a városba és részt vettek a múzeumi hétvége eseményein.

„„Erről egy kis utólagos „szineske". A múzeumok éjszakája keretében az MVSC tagjai megtekintették a börtön múzeumot is, ahol érdekes programokban vettek részt. Először is volt arra lehetőség, hogy megbilincseljék az embert. Meg kell, hogy mondjam, hogy nagyon de nagyon rossz dolog. Még akkor is ha a valaki tetőtől-talpig ártatlan és csak a kíváncsisága hajtja. Utána testületileg beültünk egy rabszállító autóba és kemény 100 forintot fizetünk azért, hogy elrázkódjunk Sárospatakig és vissza. A rabszállító belülről igen szűkös, és meglehetősen kényelmetlen számozott ülései vannak. Az ablakai tenyérnyiek, de amúgy is csak a sötét éj-szakába bámultunk kifelé. Található még benne egy ketrec amiben a dühöngő rabokat helyezik el. Végig rázkódtunk és kapaszkodtunk a kemény ülésen, de azért volt olyan, aki ennek ellenére szépen belealudt az utazásba. *(Bartók Julianna)*

Beszámoló a sátoraljaújhelyi vetélkedőről

A sátoraljai OVTT-vetélkedő a szokásostól eltérően csütörtöki napra esett. Hét csapat 29 fővel jelentkezett a vetélkedőre. A résztvevők az ügyességi szám keretében „vasút-szakmai" feladattal kellett megküzdeniük. Egy elképzelt vágányhálózaton a csapat tagjainak két mozdony és öt vagont kellett adott állásból a célállapotba irányítani. Ez így leírva nagyon „vasutas", de alapjában egy logikai feladatról volt szó, amit a csapat kijelölt „tolatásvezetőjének" utasítása alapján egy kb. tizenöt méteres „pályaszakaszán" kellett a csapatnak és „kölcsön" tagoknak megoldani. Ezt a feladatot nem csak részvevők élvezték, hanem a nézőközönség is jól szórakozott.

„Ezt mint résztvevő magam is aláírhatom. Ezen az estén tapasztaltam egy olyat, amit más versenyeken is nagyon jó lenne. A profi tolatászervezők mindjárt az elején elhúztak seperc alatt megoldották a feladatot. Ám itt nem álltak meg! Elkezdtek segíteni azoknak akiknek ez feladat nehezebben ment. Megszűnt az elszánt versenyzés, egymás segítése lépett előtérbe. Így történt szegény MVSC vagonjait végül a többi csapat és közönség segítsége vezérelte be abba bizonyos raktárba. Magam is voltam „kölcsön vagon" és nagyon él-veztem. Másnap aztán a szellemi vetélkedőn sikerült helyreütni a csorbát, de ez egy másik történet

(Bartók Julianna)

A szellemi vetélkedőben Hegyaljára tekintettel a totók témái a Rákóczi családdal, a Zempléni vidékkel voltak kapcsolatosak. A borsodi és zempléni várak rekonstrukciós grafikáinak azonosítása tényleg nehéznek bizonyult. A feszültség oldását szolgálta a borkóstoló, amelyben három palack közül fel kellett ismerni a tokajit és plusz pont járt, ha meg tudta nevezni a csapat a bor nevét is.
A helyezett csapatok:

1.Vidéki kis szakosztály

2. MVSC

3. Random

A találkozóról a résztvevőitől kapott kiértékelésekben a versenyzők véleménye szerint a vetélkedő szórakoztató volt és nem volt nagyon könnyű. (A rendező szerint inkább nehéz volt.) Lejegyezte:

Szentgyörgyi Tamás

Kéktúrák a túravezető szemével

Nekem megtiszteltetés és kihívás volt egy ilyen nívós találkozón mind három napon át a nagy túrákat vezetni. Sokkal nehezebb erről írni, mint a túrára felkészülni s azt levezetni. Túratársaim nagyszerű emberek külön - külön is. A csapat szellem is nagyon jó volt. Csütörtökön a Milic s a nagy meleg, pénteken a szakadó eső, szombaton a csalitos s a nehéz párás levegő sem szegte kedvét senkinek. Sőt szombaton, kívánságra, kiegészítettük a túrát 10 km-el és 200 m szinttel. A Megyerhegyen át a tengerszemhez, és onnan Sárospatakra mentünk. Remélem sikerült mindenhol, minden fontos megállóhelyen, megfelelő tájékoztatást adni s az elvárásoknak megfelelni. Ebben többször segítettek a Rósa Laci, valamint a Nagy Ottó sporttársak, és egy hűséges pót túravezető - egy drótszőrű foxi. A kutya, aki két napon át vigyázott, védett és kísért minket. Szerencsére a környékbeliek felismerték, hogy kitől kóborolt el, és a gazdájához irányították. Sok kedvességet s köszönetet kaptam mindenkitől. Sok ilyen szép napokat, ilyen jó csapatot kívánok minden túravezetőnek.

(Ruszkai Gáborné)

„SMS-vers" a Zemplénről

Mint jégeső dobol bádoglemezen (pléh-n),
bennem úgy zakatol a bűvös szó: Zemplén –

melynek furmintjáról zenghetne bordalom;
s Kazinczy-emlékből akad egy szép halom!

Itt a sátorok is hegyből vannak rakva,
s Bodrogba beömlik sok sáros patakja.

Mint ki előtt hódol várromok füzére –
eképpen gondolok álmaim szüzére.

Elmosódnak bennem képed maradványi,
erdő lepi őket – talán a radványi…

Bús börtöndal átszáll Újhelben a cellán,
de van Hollóházán Szász Endre-porcellán!

Bár sok kofa cuccát már kocsin málházza,
elérhető még kisvasúton Pálháza.

Ma még köti kezit a „tótság" rutinja,
de már ébredezik Komlóska ruszinja!

Elmélázok, amíg ezt az éterbe bocsátom:
Hej de rég is voltam én v Novom Mestie pod Siatrom!

Keszthelyi Imre

*Ez a versike 2007. nyarán, mobiltelefonon született,

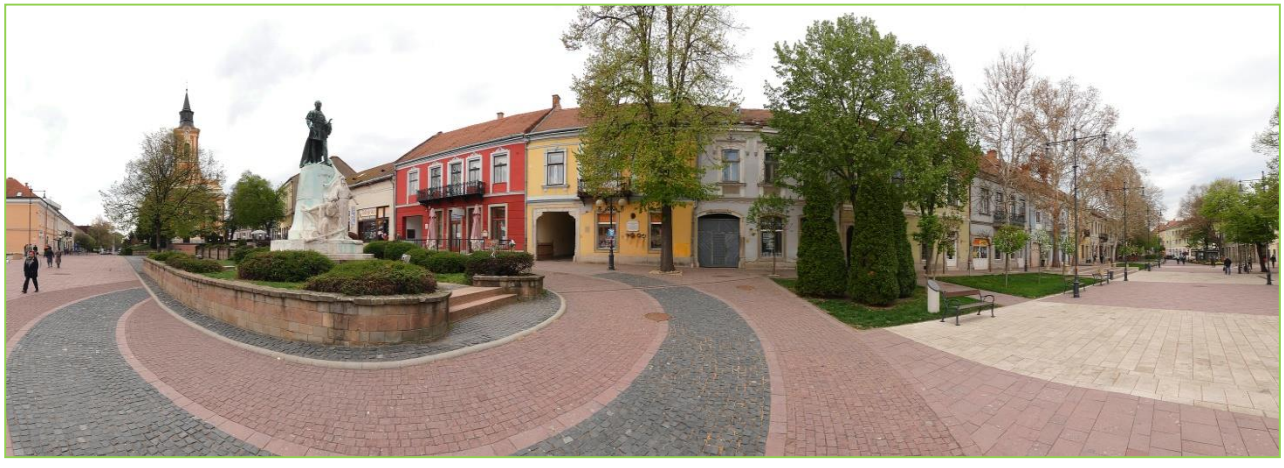

Bakonybél tavaszi csillagtúra 2022.

Hol lészen szállásunk?

A Georgikon elődjét 1872-ben alapították meg Tarcalon, még, mint vincellérképezdét. A korabeli dokumentumok tanúsága szerint akkor még sokkal inkább a gyakorlat nevelte a tanulókat három éven át, hajnali négytől este kilencig tartó munkanapokkal. A képzés módját, időtartamát sok minden alakította az idők során, így a filoxéravész, majd a világháborúk, azonban az iskola minden korban igyekezett szakembereket nevelni. 1953-tól került át Sátoraljaújhelyre. A képzési kínálat is folyamatosan bővült; bevezették a levelező oktatást, majd a szakközépiskolai képzést. A sátoraljaújhelyiek sokszor még most is „Mező” néven emlegetik az iskolát, bár 2016-ban, amikor a Miskolci Egyházmegye fenntartásába került, hivatalos neve:

GEORGIKON GÖRÖGKATOLIKUS MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMISZERIPARI TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

A név a legújabb képzési kínálatot is takarja: bor és pezsgőgyártáshoz értő szakembereket, pékeket és cukrászokat, kertészeket és gépgyártásban jártas szakembereket képeznek; a közelmúltban vezették be a turizmus-vendéglátás szakirányt.